

Dalle imbreviature di Iohannes de Oliariis.

<c. 129r>

1

**Depositum presbiteri Iacobi de Trasegis, prepositi ecclesie¹³ |
Sancte Marie in Perticha, cum suprascriptis fratribus.¹⁴**

Eisdem anno et indictione, die ^(a), hora ^(b), loco ^(c) et testibus suprascriptis ^(d).
Zaninus, Girardus et ¹⁵ | Lafranchus, fratres de Bragatis, filii Landi Bragati, ibi
presentis, vollentis ^(e) et eisdem ¹⁶ | filiis suis, et cuilibet ipsorum, consensum,
auctoritatem et parabolam dantis et prestantis in ¹⁷ | omnibus et singulis
infrascriptis, fuerunt confessi et contenti ^(f) et confitentur et contentatur ¹⁸ | versus
presbiterum Iacobum de Trasegis, prepositum ecclesie Sancte Marie in Perticha, ibi
presentem, ¹⁹ | recipientem et stipulantem hanc confessionem et obligationem et
infrascripta omnia et sing(ul)la ²⁰ | suo proprio nomine et non nomine alicuius
ecclesie, accepisse et habuisse ab eo in deposito ²¹ | et custodia boves duos, quorum
unus est formentinus cum cornibus capriolis, alius ²² | est albus cum cornibus spaxiis
et stellinus, extimatos eorum comuni concordia flor(enos) viginti ²³ | quinque,
renunciando exceptioni non acceptorum et habitorum dictorum bobum ^(g) et ^(h) spei
future ²⁴ | receptionis et tante extimationis non facte de ipsis de comuni partium
voluntate omnique alii ²⁵ | iuri exceptionique contra hec, suscipientes dicti fratres, et
quilibet ipsorum, in se et super se ²⁶ | de ipsis bobus omnem dolum et culpam latam,
levem et levissimam ac omnem casum, ²⁷ | fortuitum et non fortuitum, incendi,
naufragi, ruyne, rapine, hostium et latronum ²⁸ | incurssus et quemcumque alium
casum, tam divino quam humano iudicio contingentem ²⁹ | seu qui contingere possit;
et quos boves ipse presbiter Iacobus eisdem fratribus dedit causa ³⁰ | laborandi et
collendi terras et proprietates quas a dicto presbitero Iacobo ad massaricium tenent,
³¹ | positas et iacentes in loco et territorio Mirabelli Campan(ee), ut ibidem dicti
presbiter Iacobus ³² | et fratres dicebant et confitebantur predicta omnia et singula
vera esse. Quos quidem ³³ | boves, sive ipsorum extimationem, et hoc in electione
dicti presbiteri Iacobi, quia sic fuit ³⁴ | et stetit per pactum inter ipsos solempniter
expressum, predicti fratres, et quilibet ipsorum ³⁵ | insolidum, eidem presbitero
Iacobo dare, solvere ac restituere promiserunt et convenerunt ³⁶ | a calendis marcii
prox(imi) futuri usque ad unum annum prox(imum) subsequentem; et si ulterius
eidem ³⁷ | presbitero Iacobo dictos boves, seu ipsorum extimationem, et hoc in
electione ipsius presbiteri ³⁸ | Iacobi, ut premittitur, predicti fratres eidem presbitero
Iacobo tenuerint, quod tunc liceat dicto ³⁹ | presbitero Iacobo tantam pecunie
quantitatem seu duos boves tante extimationis ab alia persona, ⁴⁰ | que sibi magis
placuerit, in deposito seu mutuo suscipere et quicquid inde alteri dederit ⁴¹ | vel
convenerit, et omne dampnum et interesse quod propterea passus fuerit, omnesque
expen(ssas) ⁴² | quas inde modo aliquo fecerit, in iudicio et extra, omnes et totum
suprascripti fratres, et quilibet ⁴³ | |

<c. 129v>

ipsorum insolidum, eidem presbitero iacobo ⁽ⁱ⁾ dare, solvere ac restituere promiserunt et convenerunt ¹| in denariis numeratis tantum, simul cum expen(ssis) omnibus et singullis que inde modo aliquo ²| fierent, in iudicio et extra, pro suprascriptis omnibus et singullis habendis, petendis et exigendis, credendo ³| et credere promitendo suprascripto presbitero iacobo in eius dicto simplici, cum sacramento faciendo, ⁴| de predictis dampno, interesse et expenssis inde passis et factis, prout eisdem fratribus, seu alicui ⁵| ipsorum, dixerit. Insuper dictus Landus ^(j), pater ipsorum fratrum, precibus, et instantis ^(k) | ipsorum fratrum et cuiuslibet de predictis omnibus, fideiussit et se fideiussorem constituit verssus suprascriptum presbiterum iacobum et | promisit et convenit se sic | facturum, curaturum et daturum | operam cum effectum quod ipsi | depositari et uterque ipsorum ^(l)| insolidum predicta omnia et sing(ul)la attendent, solvent et observabunt que si non atenderint et observaverint quod | ipse fideiussor a se ipso principaliter et insolidum predicta omnia de suo proprio habere attendet et observabit in totum | omni exceptione remota contra hec ^(m). Et pro predictis omnibus et singullis sic firmiter et efficaciter attendendis, ⁶| solvendis et observandis predicti pater, et ⁽ⁿ⁾ fratres, et quilibet ipsorum, insolidum omnia et eorum, et ⁷| cuiuslibet ipsorum insolidum, bona presentia et futura ac sese personaliter et insolidum ⁸| pigneri et ipotece obligaverunt et obligant. Que quidem bona ex nunc ^(o) predicti pater, ⁹| fratres constituentes sese et quemlibet ipsorum insolidum predicta omnia et singulla attendituros, ¹⁰| soluturos et observaturos ubique terrarum et in quocu(m)que loco et foro, et sub quolibet ¹¹| iudice et rectore, tam ecclesiastico quam seculari, ubi, in quo et sub quo, inventi fuerint, ¹²| seu aliquis ipsorum inventus fuerit, et de predictis interpellati seu interpellatus constituerunt ¹³| sese et quemlibet ipsorum precario nomine ipsius presbiteri iacobi tali modo et conditione tenere, possidere ^(p) videlicet ¹⁴| quod si predicta omnia et singulla non fuerint eidem presbitero iacobo attendita et observata ¹⁵| in omnibus et pro omnia, prout superius sunt promissa, quod tunc liceat suprascripto presbitero iacobo ¹⁶| eius propria auctoritate intrare et apprehendere tenutam et corporallem possessionem bonorum omnium ¹⁷| et superius obligatorum, et quorum ex eis magis voluerit, et ipsa bona, et que ex eis magis ¹⁸| voluerit, in se tenere, vendere et alienare et de ipsis quequid voluerit facere usque ¹⁹| ad plenam et integram solutionem et satisfactionem predictorum omnium et singullorum. Et ^(q) ²⁰| insuper dictus presbiter iacobus de voluntate suprascriptorum fratrum retinuit et in se retinet ²¹| dominium et possessionem civilem suprascriptorum bovis usque quo eidem de predictis integraliter fuerit satisfactum ²²| solam de ipsis bovis precariam posse(ss)ionem naturalem, concedens eisdem fratribus quia possessionem ex nunc ²³| confessi fuerunt et confitentur habere. Et r(enunci)averunt suprascripti pater et ^(r) fratres exceptioni non factarum dictarum ²⁴| permissionum et obligationum actionique et exceptioni in factum, dolli mali, conditioni sine ²⁵| causa vel ex iniusta causa, fori privilegio, feriis quibuscu(m)que beneficioque novarum constitutionum ²⁶| de pluribus reis debendi

et de fideiussoribus et termino quatuor mensium et iuri ²⁷ | dicenti: ne quis ex reis insolidum conveniatur; et si principalis non tenetur nec ²⁸ | secundarius, epistoleque divi Adriani omnique alii iuri, exceptioni et deffen(ssioni) et omnibus proba(cionibus) et ²⁹ | produc(tionibus) testium contra predicta omnia et singulla. Et inde dicti Landus, Zaninus, ³⁰ | Girardus, Lafranchus et presbiter Iacobus de predictis hanc cartam fieri iusserunt et ³¹ | rogaverunt, presentibus testibus suprascriptis. ³²

a die vig(es)imo septimo mensis aprillis (*doc. n. 47*) b hora terciarum (*doc. n. 47*) c In Papia, videlicet ad banchum ubi iura redduntur per infrascriptum dominum iudicem, situm subtus palacium comunis Pap(ie) (*doc. n. 47*) d presentibus Manfredino de Brachiis, filio quondam domini Theodori, Guifredono de Bronis, Marcho de Georgiis, ambobus notariis prefati domini iudicis, et Paulo de Cumis (*doc. n. 47*) e *La seconda l è corr. da e erroneamente anticipata* f *Segue v(er) erronea anticipazione delle lettere iniziali del successivo verss(us) depennato* g *La parte inferiore della seconda b è coperta da macchia forse dovuta a correzione* h *Segue tante ex erroneamente anticipato e depennato* i *-b- è corr. da altra lettera* j *segue p(re)cibus erroneamente anticipato e depennato* k *così* l *Insup(er) d(ic)tus Landus - ip(s)or(um) è stato aggiunto alla fine del dettato a riga 32 e a fianco dell' intestazione dell' imbreviatura successiva; la formula è stata completata nel margine inferiore, con ulteriore segno di richiamo* m *insol(idum) p(re)d(ic)ta o(m)nia - hec è stato aggiunto a fine del dettato a riga 43 nel margine inferiore con segno di richiamo alla nota k* n *Segue vi- depennato* o *Segue consti (nota tironiana per con), erronea anticipazione di constituentes, depennato* p *tenere, possidere è nel sopralineo con segni d' inserzione* q *Segue r(enunci)averu, erronea anticipazione di r(enunci)averunt, depennato* r *pat(er) et, (nota tironiana per et), è inserito nell'interlineo*

<c. 135r>

2

Depositum suprascripti domini Iacobini de Soleria, de Mutina ¹⁴ | cum suprascripto Laurencio de Muzana. ¹⁵

Eisdem anno et indictione, die ^(a), hora ^(b), loco ^(c) et testibus suprascriptis ^(d). In presentia mei notarii et testium infrascriptorum, ¹⁶ | fuit confessus et contentus Laurencius de Muzana, filius quondam Berti, verssus Pedrolum de Honate, ¹⁷ | filium quondam domini Petri, ibi presentem, factorem et negotiorum gestorem domini Iacobini de Soleria de ¹⁸ | Mutina, camararii illustris principis et magnifici domini nostri domini comitis Virtutum, ¹⁹ | Mediolani etcetera, imperialis vicarii generalis, ac recipientem et stipulantem hanc confessionem et infrascripta ²⁰ | omnia et singulla nomine, vice et ad partem et utilitatem suprascripti domni Iacobini, se ipsum ²¹ | Laurencium accepsisse et habuisse a dicto Pedrollo, dante de rebus et bonis supracripti domini ²² | Iacobini in deposito et custodia boves duos, quorum unus est formentinus cum cornibus ²³ | burris et alius est vrimus de ante et a parte posteriori rubeus cum una nata super ²⁴ | costa, cum cornibus spaxiis. Item vachas duas

quarum una est rubea cum cornibus ²⁵| spaxiis, et uno vitullo subtus, et alia est formentina descornata ^(e) uno cornu. Que quidem ²⁶| bestie sunt ex bestiis dicti domini Iacobini, ut ibidem dicti Pedrollus et Laurencius, et ²⁷| uterque ipsorum, fuerunt confessi et confitebantur ibi predicta omnia et singula vera esse, r(enunci)ando excepcioni ²⁸| non acceptarum et habitorum ^(f) dictarum bestiarum et spei future receptionis omnique alii iuri et ²⁹| exceptioni contra hec. Quas quidem bestias ditus ^(g) Pedrolus eidem Laurencio dedit et ³⁰| traddidit; et ipse ^(h) Laurencius confessus fuit habere in deposito, causa laborandi et collendi terras ³¹| et proprietates ⁽ⁱ⁾ quas a dicto domino Iacobino sive dicto ^(j) Pedrollo, dicti domini Iacobini ³²| nomine, tenet ad ^(k) massaricium. Quas quidem bestias dictus Lauren(cius) promisit et ³³| convenit dicto Pedrollo, dicto nomine recipienti et stipulanti ^(l), cum omnibus fetibus et ³⁴| usufructibus pascere, custodire, fulcire et salvare ac alimentare omnibus ipsius ^(m) Lauren(cii) ³⁵| laboribus et expen(ssis) usque ad beneplacitum ipsius domini Iacobini sive dicti Pedrolus, eius nomine, ³⁶| suscipiens dictus Lauren(cius) in se et super se omnem dolum et culpam latam, levem et ³⁷| levissimam, et omnem casum fortuitum et non fortuitum et incendii, ruyne, rapine, furti, ³⁸| naufragii, hostium et latronum incursus et quemcu(m)que alium casum, tam divino quam ³⁹| humano iudicio contingente, et quas bestias dictus Laurencius promisit et convenit ⁴⁰| dicto Pedrollo, dicto nomine recipienti et stipulanti, eidem domino Iacobino sive dicto Pedrolus, ⁴¹| eius nomine recipienti et stipulanti, dare et consignare et restituere quociens et quandocu(m)que ⁴²| |

<c. 135v>

idem Laurencius fuerit de ipsis interpellatus; et si a dicta interpellatione in antea dictus Lauren(cius) ¹| eidem domino Iacobo dictas bestias tenuerit et propterea dictus dominus Iacobus dampnum aliquod ²| vel interesse acciderit vel expenssas aliquas inde modo aliquo fecerit, in iudicio et extra, omnes ³| et totum suprascriptus Laurencius eidem domino Iacobo, sive dicto Pedrollo eius nomine recipienti et stipulanti, ⁴| dare, solvere et restituere promisit et convenit in denariis numeratis tantum, simul cum ⁵| expen(ssis) omnibus et singulis que inde modo aliquo fierent, in iudicio et extra, pro suprascriptis omnibus et sing(ul)lis ⁶| que inde modo aliquo fierent, in iudicio et extra, pro suprascriptis omnibus et singulis habendis, petendis et ⁷| exigendis, credendo et credere promittendo suprascripto domino Iacobo, sive dicto Pedrollo, dicto ⁸| nomine recipienti et stipulanti, in eius dicto simplici sine sacramento faciendo de predictis ⁹| dampno, interesse et expen(ssis) inde passis et factis, prout eidem Laurencio dixerit. Et ¹⁰| pro predictis omnibus et singulis sic firmiter et efficaciter attendendis, solvendis et observandis ¹¹| predictus Lauren(cius) eidem Pedrollo, dicto nomine recipienti et stipulanti ⁽ⁿ⁾, et ipsi domino ¹²| Iacobino, licet absenti, se et omnia sua bona presentia et futura pigneri et in potece ^(o) ¹³| penitus obligavit et obligat, constituens et promittens suprascriptus Laurencius sese predicta ¹⁴| omnia et singula attenditurum, soluturum et observaturum omni tempore, feriato et non ¹⁵| feriato, feriis quibuscumque et in civitatibus Papie, Mediolani, Laude, Placentie, Cremone, Padue, ¹⁶| Venetiarum et

alibi, ubicu(m)que et in quocu(m)que loco et foro et sub quolibet iudice et ¹⁷|
rectore, tam ^(p) eclesiastico quam seculari ubi, in quo et sub quo inventus fuerit et de
¹⁸| predictis interpellatus. Et r(enunci)avit dictus Laurencius exceptioni non
acceptarum et habitarum dictarum ¹⁹| bestiarum et spei future receptionis
actionique ^(q) et exceptioni in factum, dolli malli, condictioni sine ²⁰| causa vel ex
iniusta causa ^(r), fori privilegio, feriis quibuscu(m)que omnique alii iuri, exceptioni et
²¹| deffensionis et omnibus ^(s) probationibus et productionibus testium contra
predicta omnia et singula. Et ²²| insuper dictus Pedrollus, dicto nomine ^(t), de
voluntate dicti Lauren(cii) rettinuit et in se ²³| semper dicto nomine retinuit et in se
retinet dominium et possessionem de predictis bestiis ad hoc ut ²⁴| super ipsis
aliquis creditor ipsius Laurencii in preiudicium ipsius domini Iacobini regressum ²⁵|
habere possit, sollam de ipsis bestiis eidem Laurentio precariam possessionem
concedens; quam ²⁶| quidem precariam poss(essionem) confessus fuit habere penes
se. Et inde dicti Laurencius et Pedrollus, ²⁷| dicto nomine, de predictis hanc cartam
fieri iusserunt et rogaverunt, presentibus testibus suprascriptis. ²⁸

a die secundo madii (*doc. n. 51*) b hora none (*doc. n. 53*) c In civitate Papie, videlicet in
domo habitationis mei notarii infrascripti (*doc. n. 53*) d presentibus Manfredino de Brachiis, filio
quondam domini Theodori, Iacobino de Canibus, filio quondam Uberti, et Antonino de Oliariis, filio
domini Augustini (*doc. n. 53*) e *Segue cum depennato* f *così* g *ditus con tratto di penna per*
c forse nel sopralineo h *e finale è corr. da i* i *Segue sitas depennato* j *Segue L e a principia*
per Laurencio depennato k *Segue fictum depennato* l *Segue p e a principia depennato* m
Segue P ed e principia per Pedrollo depennato n *Segue se et erroneamente anticipato e*
depennato o *così* p *a è parzialmente coperta da macchia* q *act- è forse corr. da altra lettera*
r -usta c(aus)a è su rasura s *omn(i)b(us) è vergato con inchiostro più scuro e con lettere*
addossate ma non su rasura, come pare t *Segue lettera principia e depennata*

Dalle abbreviature di Antonius de Oliariis.

<c. 73v>

3

Creditum et socidum Amaelle de ²³| Teralarchiis, filie quondam Petri, cum Antonio
^(a) ²⁴ | **Codacia de Garlascho, filio quondam Andree** ^(b). ²⁵

Die ultimo ^(c) mensis novembris, hora none. Testes Iohannes ²⁶| de Oliariis
notarius, filius domini Augustini, Antonius Plantanida, ²⁷| filius quondam domini
Fran(cischi), et dominus Petrus de Belcredo, filius quondam domini Henrici. ²⁸| In
Papia ^(d), videlicet in domo habitationis mei notarii infrascripti ²⁹| posita in porta
Lauden(ssis), in parochia Sancte Marie Nove, ³⁰| fuit confessus suprascriptus

Antonius Codatia verssus ^(e) 31 | |

<c. 74r>

dictam Amaelam se eidem dare debere et velle flor(enos) sex ¹ | et grossos sex pro precio et mercato unius mazie ^(f) cum uno ² | vitulo eidem ^(g) venditorum et traditorum ut ibidem confitebatur ³ | idem Antonius quos promisit dare et reddere per terminos ⁴ | infrascriptos videlicet duos hinc ad festum nativitatis ^(h) 5 | et alium ⁽ⁱ⁾ 6 | hinc ad festum pasquatis et alium cum sex grossos usque ad calendas augusti ^(j) et alios duos in ⁷ | finem presentis socidi. Item fuit confessus suprascriptus Antonius ⁸ | se accepisse in socido ab ipsa Amaella ^(k) vacham unam ⁹ | formentinam cum ^(l) cornibus muchis quam ¹⁰ | promisit tenere in socido usque ad tres annos ^(m) prox(ime) ¹¹ | futuros. Et in capite dicti termini quo evento comuniter dividatur ¹² | in capite dicti termini. Et pro predictis etcetera, obligando etcetera, ¹³ | renunciando etcetera, insuper etcetera. Et inde etcetera. ¹⁴

a -to- è coperto da macchia b Nel margine sinistro: s(olidos) .ii. i(m)p(e)r(iali) c u- è coperto da macchia d In Pap(ia) è erroneamente iterato e non depennato e -ers- è coperto da sbavatura d' inchiostro f Si intenda manzie g e iniziale è coperta da macchia h Segue alium p(er) totu(m) alium | p(er) mensem ianuarii p(ro)x(ime) futuri depennato i Segue ad omnis aliis | sex grossos depennato j et alium - augusti è nell'interlineo con segno d' inserzione k Segue f depennata l Segue cornib(us) depennato m Segue p(ro)x(ime) depennato

<c. 75v>

4

Creditum suprascripti domini Ambrosii cum suprascripto ¹ | Ardighono. ²

Die, hora, loco ^(a) suprascriptis, suprascriptus Ardighonus fuit confessus ³ | et contentus verssus suprascriptum dominum Ambrosium se dare debere et ⁴ | velle eidem domino Ambrosio flor(enos) duodecim occaxione duorum bobum ⁵ | eidem venditorum et traditorum per suprascriptum dominum Ambrosium, ⁶ | quorum bobum unus est clarinus cum cornibus capriolis, alius ⁷ | est ^(b) rubeus cum cornibus spaxiis; quos quidem denarios dictus ⁸ | Ardighonus promisit dare et solvere eidem domino Ambrosio hinc ⁹ | ad calendas augusti pro medietate aliam medietatem ^(c) a dictis ¹⁰ | calendis augusti usque ad festum sancti Michaelis prox(ime) venientem. ¹¹ | Item fuit confessus se ipsum Ardighonum verssus suprascriptum dominum ¹² | Ambrosium dare debere et velle flor(enos) quinque et grossos duodecim ¹³ | hovie ad festum sancti Michaelis prox(ime) venientem occaxione unius cari ¹⁴ | eidem venditi et signati per suprascriptum dominum Ambrosium etcetera, et ¹⁵ | renunciavit etcetera, et inde etcetera, presentibus Petro de Nigheranus ¹⁶ | de Viglevano, filio quondam domini Ubertini, Iacominus ^(d) Massario de la Costa, filio quondam ¹⁷ | Iohannis, Paulo de Torellis de Cumis et Iacobino de ¹⁸ | Carnelevariis, filio quondam

Petri.¹⁹

a *Segue et testibus depennato* b *Segue r depennata* c *Segue hin, seguito da c*
principiata, depennato d -u- è coperta da macchia

<c. 86v>

5

**Confessio facta Nigro Sansono, filio quondam Iacomi,¹ | per Cathelinam de Crivelis,
filiam quondam domini Cresoni^(a).²**

Die .xxi. marcii, hora none. Testes Antonius Plantanida, filius quondam³ |
domini Fran(cischi), Iacobinus de Canibus notarius, filius quondam Uberti, et⁴ |
Comolus de Bellate, filius quondam domini Romerii. In Papia, videlicet⁵ | in domo
habitationis mei notarii infrascripti, posita in porta Lauden(ssi),⁶ | in parochia Sancte
Marie Nove. In presentia mei notarii et⁷ | testium infrascriptorum fuit confessa et
contenta suprascripta Cathelina⁸ | versus suprascriptum Nigrum Sansonum quod ab
ipso^(b) Nigro aliquod⁹ | habere non debet^(c) tam occaxione cuiuscumque socidi
societatem^(d) ¹⁰ | facti^(e) de vachis quam de denariis ab ea mutuo sumptis¹¹ | et tam
occaxione unius infrascripti socidi^(f) vacharum trium et¹² | manzole unius facti^(g) per
Cassaninum de Cassanis anno,¹³ | die^(h) et⁽ⁱ⁾ mense in eo contentis etcetera^(j). Eo
modo etcetera. Et¹⁴ | renunciavit etcetera. Et inde etcetera, presentibus testibus
suprascriptis.¹⁵

a *Nel margine sinistro: sol(idos) .iiii. pap(ie)* b *Segue Sa, probabilmente per Sansono,*
depennato c *-be- è coperto da macchia* d *lettura probabile* e *Segue occax(ione)*
erroneamente anticipato e depennato f *Segue f(ac)ti depennato* g *-i è corr. su e* h *die è*
vergato con inchiostro più chiaro i *e- è corr. da altra lettera* j *et(cetera) è stato*
vergato successivamente nello spazio tra contentis e Eo